

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 183 (3345) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Svájc és Olaszország között megszakadt a távíró és távbeszélő összeköttetés

Sikeres ellentámadást hajtottak végre a németek a keleti arcvonal legfontosabb pontjain — Több előretolt szovjet osztagot bekerítettek

Quebecben határoznak a szövetségesek Róma nyilvárossá nyilvánítása kérdésében

Augusztus 15-én a reggeli órákban Róma még arra készült, jelenti a Magyar Távíráti Iroda, hogy szerény kérések között megülje az augusztus 15-i ünnepeket, de vasárnap este már mindenki tudta a nagyszabású hírt, hogy Rómát az olasz kormány nyilvárossá nyilvánította. A hír egész Rómában nagy izgalmat keltett. Szébb ajándékokat nem adhattak volna a Badoglio kormány a római népek, mint Róma nyilvárossá nyilvánítását. A tömegek lelkesedése leírhatatlan volt. Ezt a lelkesedést elsősorban a Szentatya iránt juttatták kifejezésre az olasz nép hódolata és hálája alakjában, azért, hogy a Szentszék tette a legfontosabb lépéseket Róma nyilvárossá nyilvánítása ügyében. Ha lehet a pápa népszerűségéről beszélni, akkor ez an épszerűség csak még jobban nőtt az olasz nép előtt és a pápa alakja egyre inkább fényben tűnik fel. A kormányban ez a lépése egyelőre még csak az olasz kormány jogi cselekménye, mindenestre jóindulatú lépés, amely hatályossá csak akkor válik, ha a másik fél is hozzájárulást adja. A nyilvárossá nyilvánítás a nemzetközi jognak tulajdonképpen most alakuló fejezete. A nemzetközi jog nem tisztázza ezt a kérdést világosan, mert amikor annak idején a városok bombázása szóba került, még csak katonailag védett, vagy nem védett városokról beszéltek. A nyilvárossá nyilvánítás későbbi fogalom. Még a hági egyezmény sem beszélt nyilvárossá nyilvánításról, tehát a jövő nemzetközi jog feladata lesz a nyilvárossá nyilvánítás kérdéseinek végleges formában, mindenki számára kötelező erővel való megalapítása.

Mint a Bud. Tud. Lodóból jelenti, ott élénken foglalkoznak Róma nyilvárossá való nyilvánításának kérdésével. Angol körökben tudomásul veszik, hogy olasz részről is elismerik, miszerint egyoldalú nyilatkozat nem elégséges, hanem hogy mindkét félnek hozzá kell járulnia az elhatározáshoz. Beavatottak szerint a kérdéstről csupán Quebecben határozhatnak. Amennyiben az angolszások megadják elvi hozzájárulásukat, szólnak majd azokról a feltételekről, amelyek teljesítéséről jüggővé tennék Rómának nyilvárossá való nyilvánítását. Londoni beavatott körökben rámutatnak arra, nincsen precedens arra, hogy háborúban valamely várost nyilvárossá nyilvánítottak volna, csupán az a gyakorlat o-

lult ki, hogy a légiőrség csupán a 'ázabb értelemben vett katonai célpontokat támadta.

Ugyancsak a Bud. Tud. berlini jelentése szerint ott nem fűznek kommentárt az olasz kormány határozásához, hogy Rómát nyilvárossá nyilvánítja. A német kormány az ügyet az olasz hadvezetés saját ügyének tekinti.

Mint a Budapesti Értesítő jelenti, a Pester Lloyd római jelentésében azt írja, hogy Mussolini kormányzata idején Rómát azért nem lehetett nyilvárossá nyilvánítani, bár azt az angolok és amerikaiak állandóan követelték, mert a fasiszta kormány nem akarta teljesíteni a feltételeket, melyek a nyilvárossá nyilvánításához szükségesek lettek vol-

na. A Badoglio-kormány ezzel szemben mindenképpen hajlandó a szóbanforgó feltételek teljesítésére. Ezeket a feltételeket mindenki ismeri és közöttük a legfontosabb, hogy a nyilvá és nem védelmessé nyilvánított városból minden gatonai hatóságot és berendezést el kell távolítani. Ezt a gyakorlatban már meg is kezdték oly módon, hogy az eddig Rómában állomásozó csapatok nagyrésze máris megkezdte a város elhagyását. Ezenfelül a hétfői lapok Róma prefektusának egész sor olyan rendelkezését közlik, melyek azt a célt szolgálják, hogy megszorítsák, illetve lehetetlenné tegyék a lakosság Rómába való áramlását és a menekülteknek a fővárosban való letelepedését.

Rendkívül bizakodóan ítélik meg Berlinben a keleti harctér helyzetét

Chiassoból jelentik: (B. T.) Hétfő óta Svájc és Olaszország között megszakadt minden távbeszélő és távíróösszeköttetés. Svájci körökben rámutatnak arra, hogy ugyanez a helyzet állott elő Mussolinij lemondásakor is és ezért az a feltevés merült fel, hogy Olaszországban fontos események vannak folyamatban.

Berlinből jelentik: (B. T.) A keleti front helyzetét Berlinben igen bizakodóan ítélik meg. Katonai körökben rámutatnak arra, hogy a Bjelgorod és Charkov terében foganatosított elleni támadások most kezdik éreztetni hatásukat. Az oroszoknak a charkovi térségben újabb területnyereségre nem sikerült szert tenniük és a Charkovtól nyugatra megkísérelt átkarolási mozdulatokat a német csapatok megfúrták. Német páncéloskötetek az arcvonal legfontosabb pontjain sikeres ellentámadásokat hajtottak végre és különböző előretolt orosz osztagokat elváltak hátsó összeköttetéseiktől és bekerítették azokat. Általában berlini katonai körökben a helyzet enyhülését állapítják meg és azt hiszik, hogy oroszoknak nem sikerült elérni nyári offenzívájuk egyik főcélját, Charkov visszafoglalását. A Bjelji frontszakaszon a harcok hevessége fokozódott. A csata ez idő szerint körülbelül 600 kilométer szélességű fronton folyik.

Két órán át szakadatlanul bombázták a németek Portsmouth hadiüzemeit

Stockholm. (Bud. Tud.): A Daghens Nyheter szerint a németek norvégiai helyzete ez időszereint erősebb, mint bármikor volt a háború kitörése óta. A szabadságolásokot visszavonták, aminek oka valószínűen a német-svéd tranzit egyezmény felmondása. Az a tény, hogy az osztrák iskolákat katonai célokra vették igénybe, arra mutat, hogy Norvégiába újabb csapatok érkeztek.

Berlin. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: A Portsmouthban levő fontos hadiüzemek ellen végrehajtott német légitámadással kapcsolatban köz-

lik, hogy nehéz német harcigépek több hullámban kelték át hétfőre virradó éjszaka a Ceatornán holdfényes időben. Már az angol part előtt jóval felismerhették céljukat. A német repülők mintegy két órán át szakadatlan támadás során nehéz és legnehezebb bombákat és gyújtóbombákat nagyszámban dobtak le a kikötőre és Portsmouth gyári negyedeire. Már az első bevetés után nagy tüzek támadtak, melyek különösen a déli városrészben gyorsan elharapóztak. A szétterő gépekről még sokáig lehetett látni a tüzek fényét. Portsmouth

hadikiötője ellen ez volt a 118-ik támadás a háború kezdete óta és eddigi jelentések szerint igen sikeresnek mondható. Öt német gép veszett oda.

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató jelenti: Augusztus 15-én este német távolsági bombázógépekből álló kötelék Lisszabontól mintegy 400 kilométerre megtámadott déli irányban haladó karavánt, amely körülbelül 50 kereskedelmi hajóból állt. A karavánt egy cirkáló, 3 romboló és 6 őrhajó kísérte. Az eddigi jelentések szerint az igen erős léghátrítás ellenére sikerült elsüllyeszteni három kereskedelmi hajót 25.000 tonna tartalommal. Két nagyobb kereskedelmi hajót 21.000 tonnával olyan súlyosan megrongáltak, hogy útjukat nem folytathatták. Két darab 15.000 tonnás hajón nagy tűz keletkezett és a hajók oldalukra dőltek. A német gépek veszteség nélkül tértek vissza.

Teljesen eltüntettek a föld színéről egy francia falut az angol-amerikai bombázók

Páris. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: Az OFI iroda beszámolója, hogy Páris környékét újból légitámadás érte augusztus 16-án. Az angol-szász repülők újra halált és pusztulást vittek több helysége, melyeket korábban is ért már hasonló légitámadás. A nagy magasságban 3 egymásra következő hullámban érkezés ellenében bombázók sok lakóházat elpusztítottak, sok embert megöltek és egy kis falut teljesen eltüntettek a föld színéről. A keddi lapok felháborodással számolnak be a támadásról. Az utolsó jelentések szerint a halottak száma 92, a sebesülteké 155. Mivel az eltakarítást még nem fejezték be, további áldozatokkal kell számolni.

A Pest írja: Zürichi jelentés szerint a nyugati légháború újabb fejezetét jelelik azok az eddiginél jóval nagyobb angol és amerikai légitámadások, amelyek hétfőn hajnalban indultak meg Északfranciaország egyes vidékei ellen. Már vasárnap erősebb angol rajok jelentek meg több északfrancia város és repülőtér, köztük Le Bourget felett. Hétfőn kora hajnaltól kezdve pedig egymás után nagy angol és amerikai rajok intéztek támadást Le Bourget, Abeville, Triceville, Amiens és más városok ellen. A támadások hétfőn délután is folytatódtak és főként repülőterek ellen irányultak. Különösen a le bourgeti repülőtér felett rendkívül heves ütközetre került sor. Az angol hivatalos jelentés szerint a hétfői támadásból 13 gép nem tért vissza.

Sziciliából Zürichbe érkezett hír szerint Montgomery csapatai hétfőn reggel bevonultak Taormnába, de ott már nem találtak német csapatokat, mert azok szembaton kiürítették a várost. Montgomery előrevont tüzérsége megkezdte a messzinai hídfő ágyuzását. Az északi szakaszon Patton amerikai tábornok csapatai Milazzo körül állanak és az elővédék 18 kilométernyire vannak Messinától.

Itt az új színtársulat!

Harmadik éve áll Putnik Bálint a Szigligeti Színház élén

Nagyvárad, aug. 17. A városháza kultúrügyosztályán tettünk látogatást és ott találtuk Putnik Bálint színingazgatót. Dr. Dalló Gyula kultúrtaácsnokai várta, hogy megbeszéljék a jövő héten összehívandó színiügyi bizottság elé kerülő javaslatokat.

— Kész a társulat, — jelentette ki Putnik Bálint — s nagyot sóhajt hozzá. — Ez a sóhaj lebecsülést jelent, vagy pedig örömet fejez ki, hogy vége a hosszadalmas utazgatásoknak és tárgyalásoknak, — kérdeztük rosszmájúan. — Csakis az utóbira gondoltam. —

— Jelenti ki az igazgató most már vidámban. — S biztos vagyok benne, hogy tetszen fogognak az új erők is.

— Meséljen valamit az igazgató úr a jövő évadbeli terveiről, — kérjük.

Megérkezik dr. Dalló Gyula is és az igazgató ezeket mondja:

— Ez lesz szerződéseim szerint a harmadik évem.

— Reméljük azonban, nem az utolsó, — szól közbe a kultúrtaácsnok.

— A legtöbb színingazgató ilyenkor, hogy úgymondjam „spórolni” szokott ott, ahol csak lehet. — folytatja Putnik Bálint. — Én azonban éppen ellenkezőleg teszek. Társulatom összeválogatásánál elmentem a legszélső határig. Havi kiadásaim a tavalyihoz képest kétszeresére emelkedtek. Az elmúlt évadban többben a prózai darabok hiányát kifogásolták. Az idén erre nem kerülhet sor. Már a szervezkedésnél úgy intéztem a dolgokat, hogy erős prózai együttes álljon rendelkezésemre, amellyel a legnehezebb darabokat is színre hozhatom és a legkényesebb igényeket is ki tudom elégíteni. Felkészültem arra is, hogy nemcsak belső értékben, de külsőségekben is a lehető legtetszetősebbet nyújtsam. Azt akarom, hogy Nagyvárad város közönsége mindig szeretettel gondoljon vissza rám.

Új erők a régiék mellett

Lásuk most már az új társulat kiképzését?

Putnik Bálint sorolja is. Vegyük először a hölgyeket:

Hármas Hilda, énekes primadonna. Szerelt Európán minden nagyobb városában a mindenütt nagy sikerrel. Havi 10 fellépésre szerződöttem. Példásképpen hogy láthassuk, milyen gázsikat kell fizetnem, megmondom, hogy 2000 pengőt kap utiköltséget és teljes ellátást.

Lányi Emmi táncos primadonna, az egyesületi iskolából.

Balogh Julia, énekesnő Pécsről.

Lovassy Klára, hőső. Sopron. Székesszék. Hottó Éva utódja nagy sikerrel mutatkozott be Hódmezővásárhelyen.

Céh Gitta, szende, Kolozsvár.

Antal Erzsé, anyaszínésznő, Győr.

Harmay Lucia, vígjátéki primadonna, Fővárosi operettszínház. Jelenleg még folynak a tárgyalások, de szinte biztos a szerződés.

A tavalyi elsőrendű erők közül marad **Jurik Julesi** szubrett primadonna. **Gondor Klára** szubrett. **Kemény Giz** nánya. **Szögy Arany** szubrett. **Körösvy Juci** nánya. **Boros Mária** és **Havasathy Irén** társalgási színésznők.

A férfiak a következők:

Horváth Jenő, hős. Sopron. prózai **Gulácsy Albert**, énekes boavivánt. Kolozsvár.

Lendvai Lajos, jellemszínész. Kassa. **Ross József**, jellemszínész. Pécs. Ross

Joska régi kedves ismerőse a közönségnek.

Bicskey Károly, fiatal, Akadémia. **Kiss Ferenc** ajánlatára szerződöttem, de most a Nemzeti Színház is igényt tart rá. Pécsre szeretnék leküldeni. Az ügy most van a minisztérium döntése alatt.

Barna György, táncosnaturburs, Royal színház. Budapest.

Kiss István, az ismertnevű drámai színész. Most szerelt le.

A régiék közül marad: **Szabó Ernő** buffó-komikus, **Bakay Lajos** fiatal hős, **Halassy Gyula** szerelmes színész, **Bartos József**, **Margittay Alajos**, **Gieszfeld József** társalgási színészek.

Adminisztrátor titkár: **Czombál Lajos**.

Négy szótáncost is szerződöttem. Két hölgyet és két férfit: **Koltay Irén**, **Péterffy Gitta**, **Barta András** és **Molnár Tivadar**, aki a táncmesteri teendőket is ellátja.

Diszlettervező: **Plivelic Emil**, Budapest; díszletfestő: **Kovall István**, a budapesti Nemzeti Színházból.

Most folynak a tárgyalások a két éven át elsőrendűen bevált katonazenekarral, amelyet a nyáron fővárosi erőkkel egészítettek ki.

— Mikor nyit az igazgató úr?

— Október 1-én az *Ember tragédiájá*-val nyitunk. **Ádám** szerepét **Pataky Jenő**, a Nemzeti Színház tagja játssza. **Évát Lovassy Klára**, **Lucifert** pedig **Horváth Jenő**. Őt este megy folytatólagosan a tragédia, október 6-án pedig a *Bánk bán* díszelőadásában, a budapesti opera tagjainak vendégfelléptével. Az operette együttes *Marinka a táncosnő* nagyoperettben mutatkozik be.

— Milyen darabok kerülnek sorra ezután?

— *Prózában: Képzelt beteg*, **Árva László**, *Szókimondó asszony* (Ápáthy Imre rendezésében és felléptével), *Saffiók* (Gobbi Hildával a címszerepben), ezenkívül a pesti újdonságok: *Bolero*, *Ártatlan vagyok*, stb.

Zenés darabok: Varázskeringő, **Marrica grófnő**, *Diadalmasszony*, **Kornelillei harangok**, **Orlow**, stb. és az újdonságok: *Tábornokné*. Egy boldog pesti nyár. **Fekete Péter**, **Két kapitány**, **Legszebb éjszaka**, stb.

Mérsékelt helyáremelés készül

— Mikor kezdi meg az igazgató úr az évad előkészítését?

— Szeptember 1-én indul a béreletzés. Előre kell bocsájtanom, hogy a rezi napi 1350 pengő. A minisztérium 50 százalékos emelést engedélyezett. A helyárakról egyébként a jövő héten dönt

Mezük műsora:

APOLLÓ: Éjszaka leánya.
BELVÁROSI: Toprint nász.
CASINO: Vaskorona.
KORONA: A 28-as.

a színiügyi bizottság. Lesz bemutató-bérlet és tisztviselő-bérlet. Hetenként 1 hérteti előadást tartunk. A bemutatók kedden, vagy csütörtökön kerülnek sorra. A tisztviselők, mint a multban is, igen kedvezményes árú szelvényeket, úgynevezett „hitel-szelvényeket” kapnak, de kiadunk olyan szelvényeket is, amelyek szombatra és vasárnapra is érvényesek. Az előadások este fél 8 órakor kezdődnek, úgyhogy napi munkája után mindenki eljuthat a színházba.

— Hogy megy a színház Hódmezővásárhelyen?

— Az elmúlt hónapban nagyon gyenge volt a látogatottság, most valamit javult. Azonban így is állandó a ráfizetés. Remélem a pénteken rendezendő nyílttéri előadás jól fog sikerülni. **Mária főhadnagyot** adjuk elő. Ha csak az idő tönkre nem teszi tervünket.

Putnik Bálint még néhány hivatalos kérdést vitat meg dr. Dalló Gyulával, többek között a kolozsvári opera jövő évi nagyváradi vendégjátékával kapcsolatban és búcsúzik is:

A viszontlátásra.

Ballay Sándor.

Faellenőrzőlapokkal biztosítják a készletek igazságos elosztását

Fontos faértekezlet volt a városházán. Részletesen tájékoztatják a közönséget a teendőkről

Nagyvárad, aug. 17. Hétfőn, f. hó 16-án igen fontos értekezlet volt a városházán dr. Soós István polgármester elnöke alatt.

Az értekezleten résztvettek mindazon tényezők, akiknek a véleményét a polgármester szükségesnek látta meghallgatni a fakiválasztás rendszerének ügyében. Így résztvettek dr. Gyapay László helyettes polgármester, dr. Dobay István alpolgármester, a közlekedési hivatal vezetője, **Jász Károly** erdőtanácsos, **Szabó Károly**, az Ipartestület elnöke, **Szabó János**, a Munkaközpont képviselője, **Lacsha Sándor**, az Iparkamara titkára, a Baross Szövetség képviselője, továbbá a fakereskedők részéről **Zathureczky és Tyushay** fakereskedők.

A polgármester ismertette a faelosztás körül felmerült nehézségeket, az általa tapasztalt visszaéléseket és a hozzá beérkezett panaszokat. Közölte, hogy a szegényebb néposztály faellátásának biztosítása céljából radikális eszközökhöz óhajt fordulni és budapesti mintára be akarja vezetni az ellenőrzőlap vezetését.

Az ellenőrző lapot a közlekedési ügyosztály állítaná ki minden család részére, azoknak az adatoknak alapján, amelyeket a legutóbbi jegyek kiosztása alkalmával összegyűjtött. Az ellenőrző lapon rajta lesz mindenkinek a lakáscím, családtagjainak száma, az elfoglalt lakás szobaszáma. Ennek alapján ki lesz számítva a rendelet értelmében neki járó fa mennyiség egy kg-ban, mint köbméterben.

A fakereskedők, minthogy bejelentették, hogy kinek adtak el fát, a hivatal levonja a már kiszolgáltatott fát s az így fennmaradó fa mennyiség vásárolható csak fel.

Az ellenőrzőlap hónapszámra lesz fel-

osztva e csak az egy hónapra eső mennyiséget kaphatja meg mindenki, a készlethez képest. Az ellenőrzőlapok számozva lesznek és különböző színűek aszerint, hogy milyen lakásról van szó. Az egyszobás lakás piros, a kétszobás sárga, stb.

Az ellenőrzőlap tehát arra szolgál, hogy mindenki csak annyi fát vásárolhasson, amennyi neki jár s olyan mennyiségben, ahogy azt a készlet megengedi.

Szabó János képviselő a munkások nevében örömmel fogadta a javaslatot és kérte a polgármestert, hogy amint eddig, úgy ezután is kövesse el mindent,

hogy elsősorban a munkások igénye nyerjen kielégítést, köszönetet mondván a polgármesternek gondoskodásáért.

A megjelent bizottsági tagok egyhangulag magukévá tették az ellenőrzőlap bevezetésének gondolatát, mindenki hozzáfűzte a maga javaslatát és felkérték a polgármestert, hogy azt a legelőgősebben igyekezzen életbeléptetni.

A polgármester rövidesen gondoskodni fog a nyomtatványok beszerzéséről, a munkálatok beállításáról és részletes hirdetményben fogja tájékoztatni a közönséget az ellenőrzőlap mikénti életbeléptetéséről.

Magánalkalmazotti kamarát akarnak a magántisztviselők

A MÉP Hivatásrendi Magántisztviselői Csoportja a Fővárosi Szervezet összes magántisztviselői csoportjainak bevonásával együttes ülést tartott, amelyen dr. Pethő Béla, a MÉP III. ker. Szervezetének elnöke megnyitó szavai után vitéz **Jeney István** kormányfőtanácsos, a Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyűlésének ügyvezető alelnöke tartotta meg előadását a magántisztviselői kamaráról.

Kimutatta, hogy Magyarországon jelenleg 54 kamara működik és éppen a legnagyobb társadalmi réteg, a magántisztviselői és magánalkalmazotti kamarák feladata nem is önéneltség, hanem az volna, hogy a magyar gazdasági élet zökkenése nélkül haladjon át a torlódó

eseményeken és hogy a fejlődésével lépést tudjon tartani.

Az előadó meglepéssel és örömmel közölte a nagyérdemű hallgatósággal, hogy a mai kormányzat egyik programpontjához tartozik a magántisztviselők, illetőleg magánalkalmazotti kamara megalakítása.

Az együttes ülés határozatilag kimondta, hogy önálló magántisztviselői és magánalkalmazotti kamarát óhajt s megbízta a vezetőséget, hogy a javaslatot az illetékes minisztériumok tudomására hozza.

Kávéházakban és vendéglőkben kérj Magyar Lapok at

Csúcsponthoz közeledik az egész keleti arcvonalon fellángolt harc

Rendkívül csekélynek mondhatók a szovjet területi nyereségei és hadászati sikerei. Sziciliában olasz és német csapatok sikeresen feltartóztatták az ellenség előrenyomulását

Eden és Hull Moszkvába utaznak (?)

London. (Bud. Tud.) Az *Observer* azt írja, hogy *Sztalin* levelet intézett *Roosevelthez* és *Churchillhez*, amely állítólag igen szívélyes hangú. Szerencsekívánatait fejezte ki a szicíliai hadjárat sikeres alakulása alkalmából. A hírt hivatalosan nem erősítették meg.

Genf. (MTL.) A Német TI jelenti: Londonból jelentik: A *Daily Herald* hétfői jelentése szerint a quebecki értekezlet befejezése után *Eden* brit külügyminiszter és *Hull*, az Egyesült Államok külügyminisztere tárgyalásokra Moszkvába utaznak. Ezt a határozatot *Churchill* és *Roosevelt* *Churchillnek* a Hyde-parkban való tartózkodása alatt hozták — mondja a jelentés.

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: A Német haderő különböző egységei július havában 3016 bolsevista repülőgépet pusztítottak el. A háboru kezdete óta a Szovjet 43.642 repülőgépet veszített.

Aggasztó fordulatot vehet a szovjet offenzívának a válsága a bolsevisták vereségei következtében

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: A Német Távirati Iroda katonai munkatársa jelenti a keleti harcterről, hogy a szovjet offenzíva jelenleg a Bjelgorodtól délre levő harctérről egészen Vjazmaig terjed. Nem látszik kizártnak az sem, hogy még északabbra is ki fog terjedni a támadás, mert Bjelinnél friss csapatokat vonultattak fel. Ezzel az arcvonal hossza több mint 600 kilométerrel növekszik. Miután a harcok súlypontja már a múlt héten hekekerült a nagy nyári esata tüzkörébe, alapjában véve csak az Ilmen-tónál van nyugalom. A súlypontok változó eltávolodása következtében tehát az egész keleti arcvonalon fellángolt a harc és szemlátomást a csúcsponthoz közeledik. A szovjet területi nyereségei és hadászati sikerei rendkívül csekélyeknek mondhatók, ha tekintetbe vesszük óriási ember- és anyagvesztéseit. Mindenesetre az a tény, hogy a Szovjet élladseregének kerekén 200 páncélosdandárját a németek kikapcsolták a küzdelemből és több mint 1000 üteget megsemmisítettek, vagy elszakmányolták az eljövendő hetekben némileg latható fog esni. Ehhez járul még 6000 repülőgép elvesztése, úgy, hogyha a szovjetterök elhasználdása továbbra is ilyen emelkedő görbét mutat, a szovjet offenzívának válsága aggasztó fordulatot vehet. Berlini katonai körök a fenti benyomást szerették a jelen harctéri helyzetéről és ezt a benyomást az ellenfél legbizakodóbb közleményei sem képesek befolyásolni.

Szokatlanul súlyos volt a szovjet veresége

Berlin. (MTL.) A Nemzetközi Tájközlő jelenti a keleti arcvonal helyzetéről: A Bjelgorod területén immár hat hete tomboló mozgó harcban a német páncélos erők vasárnap összpontosított támadással jelentős

hadműveleti eredményt értek el. Több napos kemény küzdelem után bekerítették egy nagy bolsevista harcsoportot és annak megsemmisítése folyamathoz van. Már a körülférés során nagy bolsevista gyalogos és páncélos kötelékeket morzszoltak fel, illetve vertek szét. A bjelgorodi harcmezőn a német csapatok a védekező és támadó harcokban vasárnap 57 bolsevista páncélosot semmisítettek meg. Az oreli szakaszon a bolsevisták vasárnap széles arcvonalon megismé-

teltek támadásaikat azonban véres veszteséggel mindenütt vissza kellett vonulniuk. A Kirov-Vjazma szakaszon, valamint Bjelinnél a német csapatok a kemény és időnként változatos harcokban a bolsevisták fegyver és emberbeli túlsúlyával szemben teljes elhárító eredményt értek el.

Sok német kötelék jelentéséből kifejezetten megállapítható, hogy a bolsevisták veresége szokatlanul súlyos volt. E kijelentésnek kétszeres súlya van, ha meggondoljuk, hogy a német

hadereg szolgálat nyelvén mennyire takarékoskodnak a felsőfokokkal. Ezen a szakaszon meglepő támadással előrehelyezték a balszárnyon a német főarcvonalat és az előző nap folyamán elvesztett két helységet visszafoglaltuk. A Ladoga-tónál a szovjet támadások a német hadsereg ellenállásába ütköztek és meghiúsultak. A helyi betöréseket elszigeteltük. A kubáni hídfőnél megtisztítottuk a régi betörési helyeket és szívós szovjet ellentámadásokat vertünk vissza. A Donec közepő szakaszán a német ütegek összefogó tüzével nagy bolsevista támadási eszközöket vertek szét.

A német hadsereg páncéltörő eszközei és közelharcifegyverei 193 bolsevista harckocsit pusztítottak el az egész arcvonalon. A légvédelmi tüzérség 9 páncélosot gyújtott fel, a páncélosvadászrepülőök nyolcat tettek harcképtelenné. Így a bolsevisták a legutóbbi 24 óra alatt legalább 220 harckocsit veszítettek.

Szicília északi szakaszán erősebbé vált az angolszász nyomás

Róma. (MTL.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1178. számú jelentése: Olasz és német csapatok vasárnap is tovább tartóztatták fel az ellenséges erők előrenyomulását. A messinai szoros övezetében vadászgépeink ismételtén barchaszállottak ellenséges kötelékekkel és kemény légiharcok során lelőttek 5 Spitfire és 3 Curtiss mintájú repülőgépet. A Földközi-tenger nyugati részén torpedóvető repülőgépeink merész támadás során elsüllyesztettek két gőzöst, összesen 12 000 tonna tartalommal, egy közepes tonnatartalmú kereskedelmi hajó két találat következtében felrobbant.

Német repülőgépek Szicília vizein súlyosan megrongáltak két, összesen 9 000 tonnatartalmú ellenséges gőzöst. Olasz repülőgépek több bombát dobtak Bizerta kikötőberendezéseire. Vasárnap hajnalban olasz torpedóvetőnaszádok, a Spartiventó-fok közelében merész támadás során elsüllyesztettek két gőzöst, összesen 12

ezer tonna tartalommal, egy közepes tonnatartalmú kereskedelmi hajó két találat következtében felrobbant.

Német repülőgépek Szicília vizein súlyosan megrongáltak két, összesen 9 000 tonna tartalmú ellenséges gőzöst. Olasz repülőgépek több bombát dobtak Bizerta kikötőberendezéseire. Három repülőgépiünk nem tért vissza.

Vasárnap hajnalban olasz torpedóvető naszádok, a Spartiventó-fok közelében merész támadást intéztek egy ellenséges hajóalakulat ellen és elsüllyesztettek egy könnyű cirkálót.

Az ellenség hétfőre virradó éjszaka ismét légitámadást intézett Milánó, Vilerbo és Novara ellen. A légvédelmi tüzérség találatai következtében az ellenség Vilerboban 4, Milánóban 3 gépet veszített. Milánóban a támadás újabb súlyos károkat okozott. Egy további ellenséges gép Cagliari közelében zuhant le légvédelmi találat következtében.

A szicíliai hídfő déli szakaszán nem került jelentékeny harci cselekmé-

nyekre sor, ugyanakkor azonban az északi szakaszon az ellenséges nyomás erősebbé vált.

Egy német tengeralattjáró Szicília északi partjai mentén merész támadással elsüllyesztett egy északamerikai Brooklyn osztályhoz tartozó cirkálót, melyet rombolók biztosítottak.

Ellenséges légierőknek a megszállt nyugati területek partvidékei ellen végrehajtott támadásai során a német vadászrepülőök és a légvédelem tüzérségi ütegei a legutóbbi 24 óra alatt 16 ellenséges repülőgépet — elsősorban nehézbombázót — lőttek le. Az Atlanti óceán felett vívott légiharcokban öt ellenséges repülőgépet semmisítettünk meg. Néhány ellenséges zavaró repülőgép az elmúlt éjszaka a birodalom északi területe fölé repült. Német harcirepülőgépek kötelek az elmúlt éjszaka jó látási viszonyok mellett kis magasságból sok romboló és gyújtóbombával jó hatással megtámadták Portsmouth hadikikötő területét.

Kisgyűlést tartott a megye törvényhatósági bizottsága

Dr Cziffra Kálmán főispán az elhunyt kormányzóhelyettesről emlékezett meg megnívó beszédében

Nagyvárad, aug. 17. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága kedden délelőtt kisgyűlést tartott a vármegyeháza tanácsstermében dr. Cziffra Kálmán főispán elnökletével. A kisgyűlést a főispán nyitotta meg, majd megkapó szavakkal emlékezett meg a hősi halált halt Kormányzóhelyettesről és a következőket mondotta:

— Rövid idő választ el minket annak a szomorú emlékeztető napnak első évfordulójától, amelyen egy évvel ezelőtt a magyar nemzetet a Kormányzóhelyettes Úr váratlan megrendítő körülmények között bekövetkezett hősi halála porig sújtotta. Halálának híre mindnyájan éreztük, hogy az Ezek Urának kérelhetetlen rendelése a nemzet legnagyobb értékeinek sorát ritkította meg, fájdalommal ismertük föl, hogy az elhunyt hősnak, az élők közül való távozását a reményesség, amelyeket az ő vezetésre való elhivatottságában egyéni

híváló tulajdonságaiba vetettünk.

Élénken él bennünk a megdöbbenés, mely akkor minket lenyűgözött az eseményekben gazdag év az azóta eltelt idő nem esőlkentette, nem enyhítette fájdalomunkat, ma is égetően sajog a seb, amelyet elvesztése szívünkön ütött, ma is tátong az űr, melyet maga után hagyott.

De ugyanakkor úgy érezzük, hogy életének nagy áldozata az idők folyamán sem homályosodó erőgyarapodást jelent számunkra akkor, amikor megcsontított hazánk épségéért, sorsunk jobbrafordulásáért, jövő boldogságunk szilárd alapjainak megteremtéséért növekvő erőfeszítéssel kell tovább küzdeni.

Az ő bátorsága, vitézsége örízze meg a válságos időkben rendíthetetlen nyugalmunkat, a rendet biztosító fegyelmet, higgadt ülésképességünket, törhetetlen nemzet- és társadalmi egészségünket, hogy amilyen dicső és

nagy volt az áldozat, olyan értékű legyen a gyümölcse is.

A főispán nagyhatósu beszéde után sor került a több, mint kétszáz ponthól álló tárgysorozat letárgyalására. Ennek során a kisgyűlés elfogadta dr. vitéz Nadányi János alispán javaslatára az útalap terhére folyósítandó utalványok felemelését, az utiutalványok felemelését, továbbá hozzájárult az érmihályfalvai közvilágítási átalány felemeléséhez.

Hozzájárult a kisgyűlés, hogy Sarkad község határozata alapján az ottani római katolikus iskola 1944. évre 600 pengő iskolafenntartási segélyben részesüljön, továbbá Csökmő község elhatározásához, amely szerint Körössziget nevét Biharszentlászlóra változtatják.

A tárgysorozat keretében még számos segélyügy, a különböző községekben eszközölnöd beszerzések problémája és fizetésmódosítások kerültek tárgyalásra majd a kisgyűlés dr. Cziffra Kálmán főispán zárószavával végetért.

Aladárok és kontárok

A Hiteles utóbbi száma érdekes cikket közöl kügyi Virágh László tollából a mindentudó Aladárokról és a kontárokról. Az érdekes cikkből az alábbi részleteket ismertetjük:

Az iparba furakodtak legkönnyebben a kontárok. Ezen a területen olyan óriási átalakulásra volt szükség, hogy a munkásban, tisztviselőben, szellemi irányítóban támadt és még ma is napról-napra növekedő hiányokat hirtelenül nem lehetett betölteni.

Sajnos, ez a számítás az új tisztviselők és munkások nem minden részére vonatkozóan vált be. Akadtak olyanok akik nem felkészültségük kiegészítésére törekedtek, hanem a legnyugalmasabb és legbiztosabb jövővel kecsegtető elhelyezkedést is ugródeszkának tekintették momentán nagyobb anyagi javadalmazást nyújtó állás elérésére. A gépész elment raktárkezelőnek, de ugyanilyen egykedvűséggel vállalta a könyvelő a technikai ismereteket követelő műszaki tüzem irányítását. S mert nem a főka volt kevés és az eszkimó sok, hanem az elfoglalható állások fókája volt nagy az eszkimók számára, jutott háj bőven a konátoknak is. Ezeket pedig — akár munkásról, akár tisztviselőről volt szó — a legnagyobb igyekezettel sem lehetett megfelelő elméleti tudással a vállalat és a pálya javára felvértezni, az elengedhetetlenül szükséges gyakorlati ismeretekkel felszerelni. Hiszen az ilyenek pillanatig sem gondoltak arra, hogy magukat értékesítsék. Ők a konjunkturát akarták tisztán anyagi célok érdekében hasznosítani.

S ez a gazdasági spanyolnátha rohamosan terjedt. Eleintén a pozícióvállalást még megelőzte holmi kis átképzés, utóbb azonban az illetők ráeszméltek arra, hogy nem is a tudást és a gyakorlatot kell átképezni, hanem az ambíciót kell átnyergelni. „Fortuna szekefén okosan ülj!” idéződtől fel az iskolai multból a minden időben bevágó tanács s ezzel a bátorítással most már minden ajtón nyugodtan kopogtattak. Szemrebbenés nélkül kértek olyan fizetést, amilyenről azelőtt még álmodni sem mertek.

Lassankint oda sulyosodott a helyzet, hogy a műszaki munkát több helyen jogászok végezték, hogy a kereskedelmi levelezés fölé hozzá nem értők hajoltak, a biztosítási díjak kiszámításával érdemes kereskedőségek vesződték, a bányák mélyébe konyhakertészek szálltak alá, a finom mechanikai műszereket lakatosok, vassztergályosok, a turbinákat asztalosok kezelték.

Leültek az írógép mellé olyanok, akiknek a gépirásról is, az orthografiáról is csak igen-igen halvány fogalmuk volt, bemelegsztek a gépirásosok közé azok, akik a Goethe búvésztinasának félelmével és tanácsatlanságával nézték a könnyelműen felidézett szellemeket. Ebben a tehetségekkel megáldott, sőt bőven elárasztott országban, ahol mindenfajta képességet meg lehet találni, ahol kellő kiválogatással és megfelelő irányítással minden eszmét meg lehet termékenyíteni, minden gazdasági és pénzügyi elgondolást meg lehet változtatni és fel lehet virágoztatni, több esetben és pedig a legsúlyosabb időben a kontárok összeakasztkodó fáitól nem lehetett látni a tehetségek erejét.

És ha valaha veszedelmes lehetett, most igazán aggodalmat keltő a kontároknak ez a sáskajárása.

A honvédelem a rendesnél nagyobb követelésekkel lép fel. Ezeket a követeléseket ki kell elégíteni, hogy az ország érdeke semmilyen vonatkozásban meg ne csorbuljon. de fűtő, tápláló és hajtóanyagokkal kell ellátnunk a gazdasági, társadalmi és szociális élet motorját is.

Szaksztaalyi ülést tartott a megyei gazdasági egylet lótenyésztaalyi szaksztaalya

Röv'desen fe'állítják a bályoki csikónevelő telepet

Nagyvárad, aug. 17. A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület Lótenyésztaalyi Szaksztaalya f. hó 16-án nagy érdeklődés mellett tartotta meg szaksztaalyi ülést, melyen résztvettek Nadányi Pál elnöklete alatt Markovits Manó nyug. főispán, Markovits Kálmán elnök, Pappszász Lajos főrendiházi tag, Des Escheróles Kruspér Gilbert, Klobusitzky Géza, gróf Stubenberg József, Okolicsányi Károly, Szunyogh Rudolf, Bartos Adorján, Koppány Rezső, Tunyoghgy Emil, Andó Ferenc, Élő Dezső, Lovadi Lajos, Balogh Ferenc, Szolga Albert és Zathureczky Károly szaksztaalyi igazgató.

Nadányi Pál megnyitja az ülést s bejelentette, hogy a gyűlés egyetlen tárgya a tervezett bályoki csikónevelő telep létesítése.

A tárgyhöz többen szólottak hozzá s felvetődött az a kérdés is, hogy a nagyobb távolság miatt egy másik, a központhoz közelebb fekvő csikónevelő telep is létesíttessék. Beható eszmecseré után a bizottság úgy döntött, hogy a bályoki csikónevelő telep létesítésére bizottságot küld ki azzal, hogy az urada-

Mindehhez azonban nem kontárok kellene, hanem igazi, hozzáértők, a földnek és a hivatás gyanánt vállalt mesterségnek szerelmesei, akik a megszállottak tüzevel és lelkesedésével dolgoznak azon, hogy a munka eredményes legyen. Ilyen emberek kellene azonban a bankok igazgatói és tisztviselői szobáiba is, az iparvállalatok adminisztrációjába csakugy, mint a gyárakba, műhelyekbe, bányákba, a laboratóriumok lombikjai, az autók és repülőgépek volánjai, a szerkesztőségek íróasztalai mellé.

lomma! kellő formák mellett a szerződést kösse meg, hogy ez a telep, mint amelynek minden adottsága készen áll, még ez évben létesíttessék. Tekintettel arra, hogy előreláthatólag ennek befogadó képessége nem elégíti ki a megyei lóállomány legelőigényét. Felkérte Okolicsányi Károly berekböszörményi földbirtokost, hogy a felajánlott és esikölgeeltető telep számára szobajöhété területet tekintse még és erről tájékoztatást nyújtson.

A szaksztaalyi gyűlés csikónevelő telep létesítésére vonatkozó tárgyalásokkal megbízta Markovits Manó, Nadányi Pál, Markovits Kálmán, Okolicsányi Károly és Szunyogh Rudolf tagokat, továbbá Zathureczky Károly szaksztaalyi igazgatót.

Markovits Kálmán elnök szövéttette azt a lépten-nyomon tapasztalható hanyagságot, a mi a lovak körmének gondozása terén tapasztalható, ezért egy patkoló tanfolyam rendezését sürgette, melynek beszerzését a szaksztaaly elhatározza és a szükséges lépések megtételére utasítja az igazgatóságot.

Szeptember elején rendezik meg az idei lóversenyeket

Sokan nevezték be lovaikat a versenyre

Nagyvárad, aug. 17. A gróf Tisza István Lovasegyesület választmánya Nadányi Pál elnöklete alatt a biharmegyei Nemzeti Kaszinóban gyűlést tartott, amelyen az egyesület igazgatósága beszámolt azokról az előkészületekről, amelyeket a folyó évi szeptember hó 4. 5. és 8-án a helybeli repülőtéren rendezendő vágató és ügető lóversenyekkel kapcsolatban végeztek. Ezek szerint a fentemlélt három napon délután két órai kezdettel naponta nyolc verseny számot fog az igazgatóság lefuttatni és pedig váltogató sorrendben akként, hogy a páratlan számok vágató versenyek, míg a páros számok ügető versenyek lesznek. A nevezések folyó évi augusztus hó 17-én délben zárultak. Előleges jelekből megállapítható, hogy az alagi idomítótelep istállóinak, a hadseregistállóknak, továbbá a helybeli tiszteknek és tulajdonosoknak legjobb lovai, valamint a budapesti ügetőpályán szereplő híres ügetők nagy számban fognak résztvenni az idei nagyváradai versenyen. Mihelyt a nevezési eredmény

nyilvánossá válik, visszaterünk erre a kérdésre.

Beszámolt az igazgatóság a repülőtéri pályáknak (vágató és ügető pálya) előkészítéséről, amelyeken már hetek óta lázas munka folyik, a munkaerőt a helyben állomásozó honvédelmialakulatok szolgáltatták. Ehrenberger Ferenc m. kir. őrnagy irányítása és Demjén Sándor szakaszvezető felügyelete mellett. Az igazgatóság jelentése kiterjedt a rendezés körüli legapróbb részletekre is. Így a totalizátor és könyves fogadások lebonyolításának mikéntjére, valamint a közönségnek a repülőtérre való szállítási lehetőségére is, ez utóbbi körülményt illetőleg meg van annak lehetősége, hogy a nagyközönség igen olcsó filléres díj ellenében a Szent László-térről autóbuzson közvetlenül a repülőtérre és verseny után onnan visszazállíttassék a város szívébe.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje "MAGYAR LAPOK"-at

Messzemenő kihatásai lehetnek a német püspökök fuldai értekezletének

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A németországi katolikus püspökök augusztus 17-én Fuldában Szent Bonifác sirjánál értekezletre ülnek össze. Az értekezlet 26 hivatalos tagja teljes számban jelen lesz. A három napos értekezlet első napján pápai üzenetet fognak feloivasni, melynek tartalma eddig még nem vált ismertté. Tájékozott közörszékben úgy értesülnek, hogy nem a német püspökök testületéhez intézendő pápai üzenetről van szó. Arra számítanak, hogy az üzenetet a pásztorlevelekben meg fogják említeni. Az értekezlet széleskörű előmunkálatai alapján kézenfekvő feltevés, hogy főtémája a légháboru és annak kihatásai lesznek. Az értekezlet egyik résztvevője néhány nappal ezelőtt kijelentette, hogy ezek a kihallgatások az egyház életét messzemenően befolyásolják.

Légtalmai közlemények

Felhívás a liga női osztályába való belépésre.

Kaptuk az alábbi közleményt:

A Légtalmai Liga Női Osztálya július 4-én rendezett gyűjtésének előkészületeivel egyidőben mozgalmat indítottunk a tagok számának növelésére is.

Az LL-nak helyi szervei ugyanis annál több eredményt képesek felmutatni és annál gyorsabban tudják közhasznu munkájukat elvégezni, mentől többen támogatják tagsági díj fizetésével.

A légtalalom sohasem volt idősebb kérdés nálunk, mint napjainkban. Soha ilyen közel még nem állottunk ellenséges légitámadás lehetőséghez mint most.

Kérjük azért ismételtlen, hogy a Légtalmai Liga nagyváradai csoport és Női Osztálya munkájának elősegítésére lépjen be mindenki kivétel nélkül a Légtalmai Liga tagjai sorába.

Az évi legkisebb tagsági díj két pengő.

Belépni lehet a hivatali helyiségen kívül minden dohánytőzsdében az ott elhelyezett taggyűjtőíveken.

Reméljük, hogy kérésünk meghallgatásra talál és tagjaink száma jelentősen növekedni fog.

Hüvelyes magvak átvételére jogosult kereskedők

A polgármesteri hivatal a Hüvelyes Forgalmi Központ folyó évi július hó 29-én kelt értesítése alapján értesíti a város közönségét, hogy a következő kereskedők jogosultak Nagyvárad th. város területén hüvelyes magvak átvételére:

Bujdosó Mihály Nagyvárad vitéz Hornyánszky Pál megbízásából.

Rollinger Jenő Nagyvárad, Pázdán és Wolter Budapest megbízásából.

Jancsó Árpád Nagyvárad, Juhász és Társa Békéscsaba megbízásából.

Ifj. Nagy Sándor Nagyvárad, Magt. Rt. Budapest megbízásából.

Papp Gábor Nagyvárad, Duray Gyula Budapest megbízásából.

Dr. VIRÁG JEROMOS

Megvalósítható-e a keresztények lelki egysége

Gondolatok Raffay Sándor evangélikus püspök beszédéhez

Nagyön örvendetes jelenség köztünkben, hogy a keresztények szívében kihajtott az egység utáni vágy. Egymás után jelennek meg cikkek, értekezések, amelyek az egység kérdésével foglalkoznak, sőt katolikus részről, mint már említettük egyik cikkünkben külön folyóirat indult az egység munkálására.

Az Erdélyi Szemle legutóbbi számában D. Raffay Sándor bányakerületi evangélikus püspök „Keresztény egység” címen foglalkozik a kérdéssel. Az ő gondolatai adták nekünk az ösztönzést, hogy foglalkozzunk ezzel a kérdéssel. Már egy régebbi számunkban ismertettük a meginduló mozgalmat azzal a szándékkal, hogy mi is elősegítsük az eszmetérjesztést. Most is ezzel a szándékkal lépünk olvasóink elé. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy ezt a gondolatot és törekvést érésre segítsük a keresztények szívében, mert az egység Krisztus nagy óhajja. Raffay püspök az egység megszakadását a keresztények között a történelem folyamán szükségszerűleg kialakult adottságnak mondja; azonban így folytatja: „melynek (az egységnek) visszafordítására irányuló törekvés viszont Istennek tetsző munka, amelyre minden hívőnek törekednie kell”.

Ujabbkori történelmünk bizonyítja, hogy nagy szükség van a kereszténység egységére. Az egyetemes kereszténységet fenyegető téves eszmeáramlatokkal szemben sokkal eredményesebben lehetett volna felvenni a harcot s talán nem is fejlődött volna idáig az emberiség tévelygése és süllyedése, hogyha a kereszténység összefogva indított volna harcot a keresztény kultúra érdekében. Az új korban — mindenki előtt ismeretes — politikai részről is sok támadás érte a kereszténységet éppen az egység hiánya miatt. Hozzá is kell tennünk, hogy ez a támadás nem is volt egészen indokolatlan. Mert valóban hibásak abban a keresztények, hogy a külső fórumon nem tudnak egyetértésben dolgozni, amiáltal nagyon sok energiát elvonnak a nemzeti élet építésétől. Pedig a kereszténység még így szétválnak is megmutatta, hogy hatalmas értékeket tud adni a nemzeti élet számára. De ma teljes eredményt csak a tökéletes összetartással lehet elérni. A nehéz időkben nem illő, hogy a keresztény egyházak az összetartás helyett egymással hadakozzanak, ha nem is mindig nyíltan, de a háttérben. Ez a háttérben való egymás elleni munka is kimélyíti a lelki irtást a keresztény egyházak között és elidegeníti egymástól az embereket.

Az eddig kialakult nézetek alapján megállapítja Raffay püspök, hogy a keresztény egység nem a dogmák fellett való vitatkozásból születik meg, hanem olyan lelki egységen indul, amely elsősorban egymás kimélését, egymás megértését, egymás testvéri eltérését, szóval a krisztusi szeretet kívánja meg a Krisztusban hívő közösségtől. S a testvéri összesimulás első feltételeként állítja, hogy a történelmi keresztény egyházak ért-

semerjék el egymásról, hogy történelmi hivatást töltenek be és ugyanazon Krisztusnak megváltottai.

Hogy ez a testvéri összesimulás nem akár mindig sikerül, annak oka bátran elmondhatjuk, hogy legalább is újabb korban nem elsősorban ered dogmatikai nehézségekből. Ez egyúttal vigasztaló jelenség is, de szomorú jelenség is. Vigasztaló jelenség azért, mert az egység utjának legnagyobb nehézségeként a dogmatikai oldalt szokták megjelölni. A teljes egység utján természetesen ez nagy nehézséget képezne, azonban az újabb törekvések egyelőre csak lelki egységet akarnak elérni. Ha tehát nem dogmatikai nehézségek állanak a gyakorlati együttműködés utján, akkor nincs is elháríthatatlan akadály az együttműködés tekintetében. Akkor komoly akarással elháríthatók az okok. Szomorúnak pedig azért mondjuk ezt a tényt, mert kitűnik belőle, hogy tulajdonosok sok emberi vonást állítottunk a gyakorlatban való összefordítás utjába. Ha az újabb kor keresztény harcait figyeljük, kitűnik, hogy nem azért hadakoznak egymással a keresztények, mert egyik hét szentsé-

get, a másik pedig kevesebbet vall, vagy az egyik az Urvasorában, a másik pedig az Oltárszentségben hisz. Nem ezek a széthuzás okai, hanem a közéleti érvényesülés vitái és harcai, a keresztiharcok és egyéb dogmatikainak egyáltalán nem nevezhető tényezők fordítják egymás ellen a keresztényeket. Még a leginkább elvi sikon mozgó vita a reverzális kérdése. Ezt leszámítva általában elmondhatjuk, hogy újabbkori vitáink nem olyan természetűek, hogy ne lehetne azokban megegyezést létrehozni és így az együttműködést a gyakorlati életben megvalósítani. Tehát igenis: van remény arra, hogy megszülessék a keresztények egysége. Ezért nem végeznek hiábavaló munkát, akik mindjobbban arra törek-szenek, hogy ezt az egységet létre-hozzák.

Az egység utján — azt hiszem — hatalmas lépéssel haladnának előre, ha nemcsak folyóiratokban és újságokban tárgyalnánk az egység lehetőségeit, hanem gyakorlatilag is megkísérelnénk az első lépéseket. Az első lépés pedig az lenne, ha a keresztény egyházak vezetői és lelkipász-

torai barátságosan összeülének és megbeszelnék egymással a komoly együttműködés lehetőségeit. A vezetőség frontján kell elsősorban a jégnek megtörnie, mert a vezetőség továbbítja a szellemet a hívek felé. Erre céloz Raffay püspök is, említett cikkében. Külföldön, legutóbb Németországban, szép példákat láttunk erre s mint a hozzánk eljutott hírek mutatják, nem is voltak eredménytelenek az ily megbeszélések. Pedig nálunk is lehetne bőven alkalmat találni a találkozásokra.

Én hiszem, ha ezt az első lépést megtesszük és kikapcsolunk minden politikumot, minden hatalmi törekvést a megbeszélésekből s csupán csak Krisztus ügye, a lelkek megmentése és az egyetemes keresztény érdek vezet bennünket, akkor megtaláljuk egymást és sikeresen tudunk együtt dolgozni. Jobban megismerjük egymás értékeit, amit Raffay első feltételként említ. S akkor azt is megismerjük egymásról, hogy meddig mehetünk el lelkiismereti sérelem nélkül, meddig mehetünk anélkül, hogy meggyőződésünkben valamit fel kellene adnunk.

Lassú és nehéz munka az egység munkája, de tegyük hozzá: feltétlenül szükséges! Szükséges Krisztus kívánsága és közéleti hathatósabb eredmények szempontjából. A vitákból és értekezésekből kitűnik, hogy ezt mind katolikus, mind protestáns részről átlátják. Éppen ezért hisszük, hogy nálunk is megindul a máinál nagyobb egység megvalósításának a munkája.

Üzen az otthon!

Sokkal többet írjanak az otthoniak ki a frontra

Odakint sem feledkeznek meg honvédeink a szép magyar „kislányokról”

Nagyvárad, augusztus 27. Nem hallgathatjuk el nagy örömmel, amely a táborigazgatók egyre sürűbb érkezésével minden nap megismétlődik. Most is egész kis halom zöld táborigazgatók az asztalon. Minden postával újabbak érkeznek, ezért igyekszünk a beérkezési sorrendben közölni őket.

Mai postánkat Nagy József örveze-lő (tp. Z. 476.) üzenetével kezdjük. Nagy József a következőket üzeni feleségének és szüleinek Kágyára.

„Kedves Feleségem és Szüelim! Hála Istennek, egészséges vagyok. Kedves Feleségemnek boldog névnapot kívánok. Töltsd el egészségesen. Üdvözléletemet küldöm ismerőseimnek és rokonaimnak is”.

Nagy Józseffel együtt mi is üdvö-zöljük feleségét névnapja alkalmával. Papp Zsigmond honvéd (tp. F. 458.) írja:

„Értesitem az én drága jó szülei-met, hogy egészséges vagyok, nincs semmi bajom. Sokat gondolok reá-tok és mindig imádkozom értetek. Ti is imádkozzatok értem és sokkal többet írjatok, mint eddig”.

Papp Zsigmondnak üzenjük, hogy szüleinek küldünk egy lappéldányt. Szilágyi Gábor honvéd (tp. F. 458.) így ír:

„Üzenem kedves szüelimnek és menyasszonyjelöltemnek, Juciká-nak, hogy nagyon jól vagyok, nin-csen semmi bajom. Édes Jucikám, vigyázz az egészségedre. Sok csó-kot küldök szüelimnek és Jucikám-

nak a messze Oroszországból: Gá-bor”.

Menyasszonya címé: Pereg Jucika Bihardiószeg, Mussolini-telep 25.

Veres József honvéd (tp. Z. 421.) így ír:

Kimondhatatlan örömmel olvastuk a Magyar Lapokban a közzétett üzenetet. Ki sem tudjuk fejezni, hogy milyen jól esett ez nekünk. Bár jó érzéssel vagyunk távol kedves hozzátartozóinktól, mégis megnyugszunk abban, hogy otthon mindig gondolnak reánk. Köszön-jük a szerkesztő urék nagy szives-ségét. Mi helytállunk itt és vigyá-zunk hazánk biztonságára. Egyben üzenek is haza feleségemnek, szü-leimnek, testvéreimnek és bará-táimnak: Jól vagyok, nincs semmi bajom, ne nyugtalankodjanak ér-tem. Szeretettel csókolom mindnyá-jukat”.

Székely Ferenc honvéd ugyancsak ezen a lapon üzeni feleségének, hoz-zátartozóinak, hogy jól van, nagyon sokat gondol reájuk. Hasonló üzene-tet küld feleségének, kisleányának, hozzátartozóinak Pető Károly.

Marjai Gyula honvéd (tp. F. 438) üzeni kedves szüleinek és rokonainak Nagyváradra és Hegyközsátárba, hogy ne aggódjanak érte, mert jól van. Mindenkit sok szeretettel üdvö-zöl. Csókolja az összes magyar leá-nyokat. (Ehhez csak azt jegyezzük meg, hogy Marjai Gyula bajtársunk egy kicsit telhetetlen. Legény legyen

a talpán, aki ilyesmire vállalkozik!)

Tóth Lajos és Gyula honvédek (tp. Z. 847.) üzenik szüleiknek, testvérei-nek, rokonainak és barátjaiknak, hogy jól vannak, egészségesek. — Ugyanezt kívánják mindenkinek. Sü-rűbb postát várnak. Csókolják az ismerős leányokat. (No csak, itt is ki-bujt a szög a zsákból.) Ugyanezen a lapon üzen Kovács Imre honvéd fele-ségének és családjának, hogy jól van. Csókjait küldi. Kovács Imre tá-borigazgató K. 605.

Bence János örveze-lő (tp. Z. 847.) üzeni édesanyjának, öz. Bence Mi-hálynének, továbbá rokonainak és jó ismerőseinek, hogy jól van, egészsé-ges. Ugyanezt kívánja az itthoniak-nak is. Irjanak sürűbben, mert lapot és levelet is ritkán kap. A csomagot nem kapta meg”. Hát bizony, csak ir-janak Bence Jánosnak és minden bajtársának sürűbben az itthoniak!

Germán János örveze-lő (tp. F. 458) üzeni Barátkára szüleinek és rokonai-nak: Én hála a jó Istennek egészsé-ges vagyok. Semmi bajom sincs. Jó egészséget kívánok mindnyájuknak, a rokonokat és az ismerősöket üdvöz-löm. Sokkal többet írjanak ide ki. Íf-leg az otthoni szép kislányok. Irja-nak különösen nekem, mert amikor levél érkezik hazulról, mindig ünne-pom van. A közlésért fogadják há-lás köszönetemet: Germán János ör-veze-lő”.

Mai táborigazgatók ezzel az üze-nettel bezártuk. Holnap folytatjuk.

Üzen a frontra!

Rémregénybe illő lopássorozatot követett el két elzüllött suhanc

Bezárt lakásokat foszlogattak s a lopott értékeket elköttyavetyélték. Fogház- és börtönbüntetést kaptak a bűnösök

Nagyvárad, augusztus 17. Tizenhét és tizenkilencéves fiúk — tehát az egyik még fiatalkoru, a másik is csak alig-alig lépte túl annak határát — állottak ma délelőtt többszörös lopás büntetével vádoltan a nagyváradi törvényszék dr. Patzko Zoltán büntető egyesbirája előtt. S ahogyan az elsőrendű vádlott — a fiatalkoru — öszinte beismeréssel tetteinek sorozatát folyékonyan elmesélte, abban az annyi szor kárhoztatott detektívfilmek és regények lélek és erkölcsromboló hatásának újabb bizonyítékát látta a figyelmes hallgató.

Első lépés a züllés útján

Akét fiú a vasutnál ismerkedett meg ahol a fiatalkoru valami alkalmi munkát vállalt, a másik pedig, mint kocsi fuvarozott. Amikor a kocsi valamilyen oknál fogva kiesett állásából s a fiatalkoru is — „Jancsi-Jancsi, gondold meg” módjára — ismét nem dolgozott sehol, bizonyára a nagy mennyiségben elfogyasztott detektívregények hatása alatt elhatározták, hogy lopni fognak. Horgászni indultak egyelőre a Köröse, utközben lehuzott redőnyü, zártkapus házat láttak, s azonnal felfedezték benne a „kedvező alkalmat”. A fiatalkoru bemászott a zárt kapu tetején, s minthogy a lakás aítói zárva voltak, a nyári konyha ablakát addig rázta, amíg valahogyan kinyílt — elég az hozzá, hogy ő bejutott Darányi Jánosné lakásába és ellopott onnan 5 kgr. szalonnát, egy kazettából kivett száz pengőt, továbbá magához vett egy kenyér-, liszt-, cukor- és petroleumjegyet is. A szalonnát elvitte Szentesi Ernő kereskedőnek s három és fél kilót eladott belőle azzal, hogy egy falusi ismerősétől való. A jegyeket szintén Szentesinek adta 8 pengő tartozása fejében. Így került Szentesi is — tulajdon elleni kihágással vádoltan — a vádlottak padjára. A megmaradt szalonnát a fiú társával együtt fogyasztotta el. A száz pengőt elköltötte.

„Ismét elindultak halat fogni”...

Mindez ez év májusában történt. A fíg tejt el néhány nap, ismét nem volt pénzük. Megint elindultak halat fogni s utközben újra zárva találtak egy lakást — ezuttal a Kovács Istváné, a Békésceaba-utcán — s újra megisméltődött az előbbi jelenet. A fiatalkoru bemászott — miközben a másik kint örködött — s ezuttal már álkulcsot is használva, melyet társa készített erős drótból, ismét gazdagon megrakodva tért vissza. Ezuttal 2 kgr. körösi szalonnát, két férflinget és egy férflipizsamakabátot, hat alsónadrágot, 8 pár férflizoknit, egy bőr aktatáskát és egy bőröndöt zsákmányolt. A holmikat egy, szintén a házban talált üres zsákba rakta, miközben három darab, ott talált fasirozótat is elfogyasztott az éloskamrában. Ezenkívül egy kgr. kockacukrot és 11 pengő pénzt is magával vitt. A cukrot már együtt ették meg társával. Innen is elhozta az ételmiszterjegyeket is, a kenyérjegyet be is váltották és a kenyert közösen elfogyasztották a szalonnával. Bajtársisán megfélezték az ingeket és alsónadrá-

ragokat is. A pizsamakabátot a fiatalkoru eladta Imre Lajosné kocsmáros, nénak, aki ilyenformán szintén a vádlottak padjára került, orgazdasággal vádoltan.

Kétezer pengő Blau Arnold lakásán

Rövidesen ismét pénz nélkül maradván, a Szent János-utcán végigmenve látták, hogy Blau Arnold üzletében ott van a férj és feleség is. A lakás tehát őrizetlen — gondolták és már meg is született a terv — s a fiatalkoru innen már kétezer pengő készpénz zsákmánnyal tért vissza a kint őrtálló társához. Míg azonban ehhez hozzájutott, valóságos rombolást vitt véghez a lakásban: csakánnyal feltörte a szekrényeket, míg végül is az éjjeli szekrényben találta meg egy kizitáskában a pénzt. A zsákmánnyal kimentek a temetőbe, ott 1900 pengőt egy sirt körölvévo kőkerítés repedésében rejtették el, 100 pengőt pedig magukkal vitték és azt elköltötték. A többi pénzen is később megosztottak s ki-ki saját „szükséglete” szerint költötte el.

A fiatalkoru magánvállalkozásai

A további lopásokat azután a fiatalkoru már egyedül követte el. Állítólag munkát keresni indult, de utközben ismét talált egy bezárt lakást — Kőr Józsefné — s onnan egy női nyakláncot, zsebórát, egy uborkás üveg zsirt, s ételmiszterjegyeket hozott magával. A nyakláncot 100 pengőért Imre Lajosnénak adta el, ugyszintén a zsirt is, míg az órát egy 14 éves kislúnak. Az ételmiszterjegyeket Schönberger Márton nyomdásznak adta el, amiért tulajdon elleni kihágás vádjával ez utóbbi is a vádlottak padjára került.

Álkulcsal hatolt be a fiatalkoru egy Jakab Gyula nevezetü egyén lakásába is, ahonnan egy kazettából 300 pengőt, továbbá ételmiszterjegyeket, s még egy perselyből 6 pengőt, egy villanyzseblámpát, három férfizseborát, egy női nyakláncot, egy férfi arany pecsétgyűrűt és gy orrcsipeget vitt el. Ez utóbbi — miután rájött, hogy dublé — a Körösebe dobta. Az ételmiszterjegyeket Kovátslay Árpádné kereskedőnéj hagyta zálogban s kapott rá 20 pengőt. Így került Kovátslayné is a vádlottak padjára, tulajdon elleni kihágás címén.

Végül Szabó Józsefné bezárt lakásából egy kizitáskát vitt el 12 pengővel, s egy pár fülbevalót és egy kis aranygyűrűt. A fülbevalót és gyűrűt Imre Lajosnénak adta el 40 pengőért. E két utóbbinak külön érdekessége, hogy azokat Imrené Schönbergernének adta el, aki viszont az udvarukban lakó Máté Ferencnének adta bizományba, eladás céljából. Máténé pedig — milyen különös játéka a véletlennek! — éppen Szabó Józsefnének kínálta eladásra az ékszerket, tehát az eredeti tulajdonosának aki nyomban fel is jelentette, s így Máténé is — valóban egészen ártatlanul — a vádlottak padjára került.

A vádlottak többi kevésbé beismerő vallomása után a fiatalkoru bűnöző fehérbaju, magyaros bajszu tisztoságes iparosember ki seju ödesapját

hallgatta ki a bíróság. Ki is derül, hogy becsületben megöszült kerékgyártómester, kilenc gyermek apja. Arra a kérdésre, hogy miért nem vigyázott jobban a fiára, zokogva felelte:

— Nem hallgat az én ráim. Enzem is meglopott. Majd elsülyedtem a szegyetől, mikor megtudtam, mit tett. Könyörögtem már a fiatalkoruak bíróságánál is, hogy küldjék javítóintézetbe, mert én már nem tudom megjavítani.

Apja valloomása alatt a fiatalkoru vádlott is sírvafakadt.

Dr Szolnok kir. ügyész vádbeszéde után dr Hasas Emil, mint a fiatalkoru kirendelt védője, védeccének javítóintézetbe utalását kérte. Dr Sarkadi Sándor Imre Lajosné védelmében szólalt fel és enyhe büntetést kért. Dr Könyves Ervin Szentesi Ernő védelmét látta el és felmentését kérte, illetve a legrosszabb esetben enyhe pénzbüntetésé és annak felfüggesztését. Ugyanezt kérte dr Sály László Schönberger Márton képviselőtében.

Félegy óra tájban hangzott el az ítélet, mely szerint a bíróság a fiatalkoruot egyévi fogházra, társat 8 hónapi börtönre, Imre Lajosnéj orgazdaságát 2 hónapi fogházra, Szentesi Ernőt, Schönberger Mártont és Kovátslay Árpádnét tulajdon elleni kihágásért fejenként 80 pengő pénzbüntetésre ítélte. Máté Ferencné pedig fölmentette a vád, és köveikeményei alól. Az ítélet jogerős.

SZEBB JÖVŐT! ADJON ISTEN!

Nyolcszáz új levente-leány-vezető

A Levente Hírközpont jelenti: Az egyre jobban fejlődő levente-leánymozgalom számára ezen a nyáron Budapesten, Csikszereván, Kecskeméten, Pécelen, Pécsen és Székesfehérvárott összesen 800 résztvevővel a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium vezetőnképző tanfolyamokat rendez. A tanfolyam résztvevői tanárnők, tanítónők, óvónők, szociális gondozónők és irgalmas nővérek, akik már régebben bekapcsolódtak a mozgalomba. Csapatvezetésre képezik ki őket. A budapesti vezetőnképző tanfolyamot a Ranolder Intézetben helyezték el, ahol négy csapatra osztva — Sarolta fejedelemasszony, Szilágyi Erzsébet, Lőrántffy Zsuzsanna és Zrínyi Ilona csapatok — naponként 8 óra kiképzést kapnak, esténként érdekes megbeszélés-

seket tartanak, majd a tanfolyam végén írásbeli vizgán számolnak be a tanultakról. Az egészséges és gazdaságos háborus főzést szemléltető beemutatókon a levente-leányok kísérletj konyháján tanulják.

A levente-leányvezetők önzetlen lelkesedésből végzik munkájukat. Levente-leány csapatvezető lehet minden olyan 21. élet betöltött, példás erkölcsű, megfelelő képzettségű magyar leány, akit élete, képességek gyakorlata folytán leányifjuság vezetésére alkalmas. Levente-leányvezetőnek jelentkezni lehet a Levente-leány Központban (VKM. IX. 3. ügyosztály, Budapest, V., Alkotmány-u. 10. I. em.) vagy a tanterületi királyi főigazgatóságok mellett működő Levente-leány vezetőknél.

Félmillió pengővel fejlesztette a honvédelmi miniszter ebben az évben a leventeegyesületek víziéletét

Minden hadtest területén „állandó” levente vizitábort létesítenek

A Levente Hírközpont jelenti: Szent István napján délután 5 órakor Budapesten a Millenniumis sporttelepen bonyolították le az Országos Levente Labdarugóbajnokság döntő mérkőzését.

Ez év március 15-én kezdődött meg a bajnokság, amelyen 805 csapat vett részt. Először a járási bajnoki címért küzdöttek 100 csopertiban, majd az így kiválogatott 100 csapat kerületenként a kerületi bajnokságokat játszotta végig. A tíz kerületi bajnok után a kiesési Magyar Kupa szabályai szerint küzdött tovább. Jelenleg négy csapat: a Kalocsai Tanítóképző, a Beregszászi Gimnázium, a Szombathelyi L. E. és a Püspökladányi L. E. leventelabdarugó csapatai között áll a küzdelem. A hátralevő mérkőzéseken dől el hogy melyik két csapat áll ki a Szent István-napi döntőbe.

A bajnoki döntő mérkőzés előtt 3 órai kezdettel az ország legjobb levente motorosainak szereplésével kerékpár- és motorkerékpár verseny-

lesz a következő műsorszámokkal: 5.000 x-es pontverseny részthajtókkal, 4000 m-es üldöző csapatverseny, 1.000 m-es időfutam bemutató, két körös vágta verseny bemutató, 5.000 m-es 100 cm. motorkerékpáros pályaverseny döntői, leventeügyességi motorkerékpáros bemutató és kerékpáros zártrendű rajzbemutató.

A labdarugó bajnokság győztese a mérkőzés után megkapja a bajnokság díját a Rákóczi-serleget.

UJABB DISZTÁVIRATOK KERÜLNEK FORGALOMBA. A postai igazgatóság négyféle új disztávirat blankettát hozott forgalomba LX 15, 16, 17 és 18 jelzéssel. Ugyanekkor a LX 7, 8, 13 és 14 jelzésű disztáviratokat a forgalomból kivonta miután azokból a készletek elfogytak. (Magy. Tud.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
3 óra 12.40 P.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

**Megszüntették a vonatjáratokat Ba-
milánó között.** Zürichből jelen-
tük: (MTI) Hivatalosan jelenti, hogy a
svájci szövetségi vasutak a Gotthárdi
vonalon Bazel és Milánó között a vo-
natjáratokat megszüntették.

**50.000 lírát adott Japán a bombázott
Róma támogatására.** Rómából jelentik:
(MTI) A Stefani Iroda jelenti: Idaka ró-
mai japán nagykövete meglátogatta Ró-
ma kormányzóját és 50.000 lírát nyuj-
tott át a legutóbbi bombázás során
kárt szenvedett lakosság megsegítésére

**Naponta egyszer meleg ételt szolgál-
tatnak ki a bulgár iparvállalatok mun-
kásaik részére.** Szófiából jelentik: (MTI)
A NTI jelenti: A minisztertanács hatá-
rozata értelmében hétfőtől kezdve az
övezes bulgáriai iparvállalatoknak na-
ponta egyszer meleg ételt kell kiszol-
gáltatni a munkások számára.

**1210 PENGŐ ADOMÁNY A VÖRÖS-
KERESZTINEK.** Nagyvárad, aug. 17.
Már megírtuk, hogy a vasárnapi szabad-
téri előadás tiszta jövedelmét, 1210
pengőt a rendezőség a honvédek szer-
tetesemag-mozgalma javára fordítja a
helybeli Vöröskereszt Iroda útján. A
szép összeget a rendezőség a mai napon
rendeltetési helyére juttatta.

Ejjelezés. Szederanya Luiza
szociális gondozónőt, Nagyvárad, elje-
gyezte Martos Géza m. kir. gazda-
sági felügyelő Margitta. (Minden külön
értesítés helyett.)

FELHÍVÁS A LEVENTÉKHEZ. Uta-
sítja a nagyvárad levanteparancsnok-
sága a Nagyvárad thj város területén élő
összes keresztény iskolán kívüli csapa-
tokba beosztott levantekeletes ifjakat.
(1931. évfolyamtól 1920. évfolyamig),
hogy f. hó 21-én d. u. 17 órakor, le-
vente-ektatók is, a Rhédey-kerti sport-
pályán — új levantecepatba való be-
osztáson — okvetlen jelenjenek meg.

**Bélféregűző kúrákban a tiszt-
tán természetes „Ferenc József”
keserűvíz, mint gyorsan, biztosan
és igen alaposan ható hashajtó,
kítűnően beválk, s ezért már
régóta idők óta állandóan alkalmaz-
zzák. Kérdezze meg orvosát!**

A BAROSS SZÖVETSÉG ezúton
értesíti fűszer-élelmiszer kereskedő
szakosztály tagjait, hogy a hatósági
árjegyzék megérkezett. Régi árjegyzék
beadása mellett a fűtőkárnál díj-
metesen kaphatók. Felsőbb utasításra
csak a fűszer-élelmiszer kereskedők
kaphatnak a korlátolt mennyiségű
árjegyzékből. *Garanvölgyi Dénes* fő-
titkár.

ÉRTESETÉS. Az Ipartestület Faipari
Szakosztálya értesíti tagjait, hogy a hi-
vatalos óra augusztus hó 15-től szeptem-
ber hó 1-ig, délelőtt 8 órától dél-
után 2 óráig lesz. Elnökség.

Az Ipartestület Faipari szakosztály
értesíti tagjait, hogy enyviényciket
folyó hó 17-től 21 szombat déli 12 óráig
jelennek be a szakosztály irodájában.
Igényléseket csak az illetményjegyzék
bemutatójára vesszük fel. Elnökség.

AZ ERDÉLYI PÁRT HIREI. Minden
szerdán délután 6 órától kezdődőleg az
Erdélyi Párt Sal Ferenc utca 9. szám a.
irodájában (Magyar Ház) dr. Varga
László városi tanácsnok közigazgatási,
ipari ügyekben díjmentesen felvilágosí-
tást ad minden magyar testvérünknek.
Ugyancsak minden pénteken délután 5
órától jogvédő irodánk tart ügyeletes
szolgálatot. Soros ügyezésünk díjmente-
sen áll szintén a hozzáférők, de kü-
lönösen a hadbavonultak hozzátartozói-
nak rendelkezésére.

EGY VADÁSZ — EGY NYUL. Szó-
fiából jelentik: Bulgáriában újból szí-
gorították a vadászati tilalmat. Egy-
napos vadászatonkál egy vadásznak csak
egy nyulat szabad lőnie. Ha a vadászat
többnapos, akkor egy vadásznak csak
kettőt. Négy vadászból álló csoportnak
egy ötnél több tagból álló csoportnak
csak két szarvast szabad elejtenie.

AUGUSZTUSI ZSIRJEGYEK BEVÁLTÁSA. Nagyvárad város polgármestere
4524/1943. szám alatt a következő hir-
detményt adta ki: Tudomására hozom
a város közönségének, hogy a f. évi
augusztus hó II. felére esedékes zsir-
jegy szelvények beváltása augusztus hó
16-ik napján a város egész területén
megkezdődik. A zsirjegyekre ez alkalmal-
lammal szelvényenként 10 dkgr. sertés-
zsírt és 10 dkgr. margarint szolgáltatnak
ki a hatóságilag megállapított 5 pengő
60 filléres kilogrammonkénti áron. Az
ácsorgás és tolongás felesleges, mert
mindenki adagja biztosítva van.

Ujabb adományok a szerelelcsomag-mozgalomra

Ujabbban a következő adományokat
nyújtázza a Honvédeink számára sze-
releltsomagokat gyűjtő bizottság:

Rév község körjegyzősége 21 csomag,
20 üveg bor, Csarnóháza körjegyzősége
20 csomag, Körösnagybányai község
15 csomag, 15 üveg bor, Biharugra kö-
rülbelül 6 kg. keksz, 200 pengő, Várad-
szentmárton 24 darab csomag, Bályok
9 csomag, 8 üveg bor, 650 pengő, Bi-
barkeresztes 70 csomag, 20 üveg bor,
Csókmó 72 darab csomag, 40 üveg bor,
Komádi 246 csomag, 22 darab szalonna,
Ersenjen 52 csomag, 20 liter bor, Csé-
fa körjegyzősége 23 kg. keksz, 25 kg.
szalonna, 427.40 pengő, Poklostelek
körjegyzősége, 30 darab csomag, 30 liter
bor, 100 pengő, Bihar vármegye köz-
tisztviselői kara 120 csomag, 120 üveg
bor, 103.88 pengő, Körösszeg község
340 pengő, Pelbárhida körjegyzősége 55

csomag, Felsőderna község 53 csomag,
122 pengő, Gáborján község 39 csomag,
5 üveg bor, 108 pengő, Berettyóújfalú
község 264 csomag, 674.80 pengő, Nagy-
rábé község 340 darab cigaretta, 41 cso-
mag, Gyapju község 28 kg. keksz, 50
liter bor, 400 cigaretta, 45.68 pengő, Al-
sótótfalu körjegyzőség 10 csomag, 4
üveg bor, 280 pengő, Mezőbikács köz-
ség 36 csomag, Érseleány 91 liter bor,
62 csomag, Erkenéz 44 csomag, Oláh-
szentmiklós 5 láda, 280 pengő, Papp
Lajos placi árus Nagyvárad 2 pengő,
Susner Sándorné 20 pengő, Harmath
István 5 pengő, Harmath Karola 3
pengő, dr. Grenczer Gyuláné 5 pengő,
Hegedüs Nándor Nagyvárad 30 pengő,
Kovács Józsefné 20 pengő, dr. Thury
Lászlóné 20 pengő.

A további adományokat a következő
számunkban nyugtázzuk.

HIRDETMÉNY

Körösnagybányai község teleköny-
ve birtokszabályozás következtében az
1869. évi 2579. számú rendelethez ké-
pest átalakították és ezzel egyidőben
mindazon ingatlanokra nézve, ame-
lyekre az 1886: XXIX t. c., az 1889.
XXXVIII t. c., az 1891: XVI t. c. és az
1912. évi VII. t. c. cikkek a tényleges bir-
tokos tulajdonjogának bejegyzését ren-
delik, az 1892. évi XXIX. t. c.-ben sza-
bályozott eljárás a telekkönyvi bejegy-
zések helyesbítésével kapcsolatosan fo-
ganasztosítatik.

Ebből a célból az átalakítási mun-
kálatok hitelesítése és a helyszíni eljá-
rás s a nevezett községben 1943. évi
szeptember hó 20. napján fog kezdődni.
Ennél fogva felszólítatnak

1. mindazok, akik a tjkönyvben elő-
forduló bejegyzésre nézve indokolt elő-
terjesztést kívánnak tenni, hogy a bi-
zottság előtt, a kitűzött határnapon
megkezdendő eljárás alatt jelenjenek

meg és előterjesztéseiket igazoló okira-
taikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlan-
hoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tu-
lajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött
határidőig a telekkönyvi hatósághoz
intézendő szabályszerű beadvány útján
kicszokozóják, vagy a telekkönyvi be-
kebelezésre alkalmas okiratok alapján
a telekkönyvi bejegyzés iránti kérel-
meik előterjesztése végett a bizottság
előtt jelenjenek meg, ha pedig telek-
könyvi bekebelezésre alkalmas okira-
taik nincsenek az átírásra az 1886:
XXIX. tc. 15-18. és az 1889: XXXVIII.
tc. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szük-
séges adatokat megszerezni iparkodja-
nak és azokkal igényeiket a kiküldött
bizottság előtt igazolják, hogy oda has-
sanak, hogy az átruházó telekkönyvi
tulajdonos, az átruházás létrejöttét a
bizottság előtt szóval elismerje és a tu-
lajdonjog bekebelezésére engedélyt

Jóka! Mór gyönyörű regényének filmváltozata
Szegény gazdagok
Főszerepben: Uray Tivadar, Szelezky Zita, Szilassy L., Lukács Margit
Kedden utoljára
E szaka leánya Szerdától az
APOLLO Filmszínházban

BELVAROSI Kedden utoljára
Toprini nász
Szerdától!
Csak 5 napig!
Daniele Darrieux filmje! **Leányok egymáshoz!**
Csak 16 éven felülieknek!

VASKORONA

a CASINO-ban

KORONA Filmszínház

„A 28-as”

A magyar filmgyártás legújabb vigtátéka!
Főszerepben: Mészáros Agi, Uray, Maklár, Mály, Pethes

ORVOSI HIR. Dr. Ercmann Lajos
füll, orr, gége szakorvos szabadságá-
ról hazaérkezett. Újból rendel Jakab
Mihály-utca 3.

nyilvánítsa, mert különben jogait az-
uton nem érvényesíthetik és a bélyeg-
és illetékkelengedés kedvezménytől is
elesnek.

3. azok, akiknek javára nyíleg má-
megszűnt követelésre vonatkozó zá-
logjog, vagy megszünt egyéb jog van
nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszin-
tén az ilyen bejegyzésekkel terhelt in-
gatlanok tulajdonosai, hogy a bejegy-
zett jognak törlesztését kérelmezzék, ille-
ve, hogy törlési engedély nyilvánítása
végett a kiküldött bizottság előtt meg-
jelenjenek, mert ellenestben a bélyeg-
mentesség kedvezményétől elesnek.

Dr. Implom János,
kir. jbró.

Györke Dániel,
önkfi. betétszerk. kezelő.

Elveszett egy értékes kézimunka

Nagyvárad. Auer Róza, Veres
Balázs-utcai lakos jelentette a rend-
őrségen, hogy hétfőn délután a Ri-
toók Zsigmond-utcaól a Baross hidig
terjedő részen egy csomagot elvesz-
tett. A csomagban egy méteres hosz-
szúságú, 50 centiméter széles goblen-
kép volt. A „Csipke Rózsika” álmát
ábrázoló kézimunka még nem volt
egészen kész, a károsultnak azonban
igy is nagy értéket jelent. A károsult
kéri a becsületet megtaláló, hogy a
képet juttassa el megfelelő jutalom
ellenében.

Kibővült a NAC dunántúli portyája

A szépsikerü győri és szombat-
helyi kirándulás után, Kaposvárra
kapott meghívást a NAC csapata.
A hosszurányult dunántúli portya
után, előreláthatólag szerdán éjjel
érkezik haza a csapat.

A MÁV csapata kiesett a Magyar Kupa további küzdelméből

Vasárnap Szalontán mérkőzött a
MÁV együttese. A Magyar Kupa se-
lejtező csatán 6:3 arányban veresé-
get szenvedett az ottani NSC-től és
ezzel kiesett a Kupa további küzdel-
meiből.

Öszinte mozikritika

Az é szaka leánya

Az Apollóban állandóan nagy közönséget vonz Barabás Pál filmje, amely néhány hónapon belül már másodszer van Nagyváradon. Célja, hogy a mozilátogatóknak bemutassa a hipnotikus álom közben alkalmazott szuggesztív gyógyhatását. A lélek átnevelésénél nélkülözhetetlen az éber állapotban alkalmazott sugallás. Ezt minden rátermett nevelő és pszichológus alkalmazhatja. Reménytelen esetekben a hipnotikus álom közben kell megkísérlni a szuggesztíót. Ezt csak orvos végezheti. Filmünk igazolja, hogy ez a szuggesztívhatás gyakran ismétlődő, ezért a lelki betegnek állandó orvosi felügyelet alatt kell élnie, mindaddig míg nála a szuggesztív az éber állapotban is sikerrel alkalmazható. Ekkor indulhat az egész egyéniség átfelmálásának lelki gyógymódja, amely már tartós is lesz.

Horváth Bálint dr. ideggyógyász egyetem tanár festőművész barátjával együtt egy jobb sorsra méltó lecsúszott fiatal nőt nevel így át előbb a hipnotikus álomban, majd az éber állapotban nyújtott szuggesztív hatás segítségével. A festőművész a megmentett leányt nőül veszi.

Az ideggyógyászt kitűnően alakítja Ajtay Andor akij különben is kiváló hipnotizőr. A festőművészt Perényi László, az éjszaka leányát az ilyen szerepretermelt Muráti Lili játssza.

A film témája, kivételzése a magasztosabb igényeket is kielégíti.

Az Apollóban a következő film: Jókai „Szegény gazdagok”-jának igen sikerült filmváltozata. Uray Tivadar, Szelezky Zita, Szilassy László játsszák a főszerepeket. Erdemes megnézni!

Olasz Péter dr.

Mi újság a piacon?

Nagyvárad. A hétfői hetipiacon, különösen a zöldségfélékben volt nagy felhozatal. Árak a következők:

Gyümölcsfélék (Közepes felhozatal): 1 kg. alma 0.80—1.20 1 kg. vörös szilva 0.50, 1 kg. körte 1.50—2 p., 1 kg. szőlő 2.—2.50, 1 kg. görög dinnye 1.— 1 kg. sárga dinnye 0.60—80.

Zöldségfélék (Nagy felhozatal): 1 kg. burgonya 0.32—36, 1 kg. paradicsom 0.30—40, 1 kg. hagyma 0.24, 1 drb. zöldpaprika 0.6—8, 1 drb. ugorka 0.4—6, 1 kg. borsó 0.40—50, 1 csom. répa 0.20, 1 drb. káposzta 0.50—60, 1 kg. olasz káposzta 0.40 1 kg. tök 0.16, 1 csom. cékla 0.20—30, 1 kg. petrezselyem 0.40, 1 drb. kalarabé 0.4—8, 1 kg. száraz bab 0.80—1 p., 1 drb. torma 0.20—30, 1 kg. spenót 0.40—50 1 drb. vineta .50—60, 1 csom. kárfiol 0.30—40.

Élő-állatok (Közepes felhozatal): 1 drb. szarvasmarha vágó 800—1200, 1 drb. fejős tehén 1600—2000, 1 pár kismalac 160—180, 1 drb. igazló 600—900, 1 drb. parádéslo 1600—2000 pengő.

Tej-termékek (Gyenge felhozatal): 1 liter tej 0.52, 1 kg. vaj 9.20—10.20 1 kg. juhtúró 5.80, 1 kg. tehéntúró 1.75, 1 kg. tejfél 2.—2.20, 1 kg. sajt 4.20 pengő.

Szernyások (Gyenge felhozatal): 1 a. csirke kg. 4.40—5, 1 kg. hizott liba 4.80, 1 kg. tyúk 3.60 1 kg. hizott ruca 4.70, 1 drb. tojás 0.22, kg. 4.20—4.50 pengő.

Magyarország 1942. évi külkereskedelmi forgalma 2066 millió pengő volt, 34.5 százalékkal nagyobb, mint az előző évben

Forrasmunk 80 százaléka a tengelyállamokkal bonyolódott le

A Magyar Statisztikai Szemle legújabb számában jelent meg a hivatalos beszámoló Magyarország 1942. évi külkereskedelmi forgalmának eredményéről. A tanulmány szerint az ország az elmúlt évben 923 millió pengő értékben hozott be külföldről árukat és 1143.6 millió pengő értékben exportált, úgyhogy a külkereskedelmi forgalom összes értéke 2066.6 millió pengőt képviselt. 34.5 százalékkal többet, mint az előző évben. E nagy emelkedés főként kivitelünkben jelentkezett, amely 43.5 százalékos növekedést mutat, míg behozatalunk 24.8 százalékkal haladta meg az előző év forgalmát. Több év távlatából figyelve a helyzetet megállapítható, hogy a Trianon utáni években csak egyetlen alkalommal, 1929-ben volt annál magasabb külkereskedelmi forgalmunk. Amikor importunk és exportunk együttvéve 2102.2 millió pengőt tett ki. A világháború következtében forgalmunk ugyszólván kizárólag Európa országaira korlátozódott, a tengerentútra csak 0.11 százaléka volt kivitelünk. A 923 millió pengős behozatal 478 millió (51.8%) Németországból, 226.6 millió (24.5%) Olaszországból, 32 millió (3.57%) Törökországból, 29.7 millió (3.22%) Szlo-

vákiából, 33.3 millió (3.6%) Svájcából, 28.1 millió (3.05%) a Csehszlovákia védnökségből, 22.1 millió (2.39%) Svédországból, 13.3 millió (1.44%) Bulgáriából, 14.4 millió (1.56%) Romániából származott. A többi államokból származó behozatalunk egy százalék alatt volt. Az 1143.6 millió pengős kivitelünk ezzel szemben így oszlott meg: Németországba 627.8 millió (54.9%), Olaszországba 228.1 millió (19.94%), a Csehszlovákia védnökségre 47.4 millió (4.14%), Szlovákiába 34.5 millió (3.2%) Svájcba 54.4 millió (4.67%), Törökországba 39.4 (3.44%), Svédországba 28.4 millió (2.48%), Bulgáriába 22.8 millió (1.99%), Beigumba 15.8 millió (1.33%).

Ez adatokból kitűnik, hogy forgalmunk kerekén 80 százaléka a tengelyhatalmakkal bonyolódott le 1636 millió pengő értékben. A nyugateurópai államokba mindössze 49.6 millió pengő értékben tartottunk fenn forgalmat, ami összes külkereskedelmi forgalmunknak csak 2.4 százaléka. Az északi államokkal kapcsolatos forgalmunk 79.2 millió pengőt tett ki, mindössze 3.82 százalékot, míg a balkáni államokkal lebonyolított 142.4 millió pengős összforrasmunk 6.9 százalékot tett ki. (Magy. Tud.)

Felhívás a ragadós száj- és körömfájás illetve gyanúja esetén az azonnali elkülönítésre és bejelentésre

Nagyvárad thj. város T. fokú állategészségügyi hatósága 23.359-1943. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A ragadós száj- és körömfájás Kolozs vármegye nádamenti járásában járványos jelleggel lépett fel. Az állatforgalomban egyesek gondatlansága és csakis egyéni érdekük sem előtt tartása folytán tilalmas eljárással terjesztették a betegséget.

Felhívom elsősorban az állatkereskedelemben eljáró kereskedőket, húsiparosokat és alkalmazottakat, hogy a ragadós száj- és körömfájással fertőzött területeket és állatforgalomban tilalmazott zónákat kerülve, basított körmű állatok beszerzése és hajtása előtt szarvasmarhánál és juhoknál a száj belső megtekintését, sántítás esetén a sertéseknél is a körömhasítékot is megtekinteni el ne mulasszák.

Mint hogy ennek a betegségnek terjedése kiszámíthatatlan károkat okoz a földgazdaságban, állattenyésztésben, közlekedésben egyaránt másrészt ebből a betegségből felgyógyult állatok még fertőzőképesek akkor is, amikor nálunk már nem folyik. Körömbajuk már nem feltűnő valamennyi állattartó, állatforgalmazó állatkereskedő és húsiparos a betegség illetve gyanújának észlelésénél, köteles a beteg, illetve gyanús állatot azonnal elkülöníteni és a hatósági állatorvosnak bejelenteni az elkülönítés helyén ember és állat közlekedését, állati és növényi termékek forgalmát a hatósági állatorvos megérkezéig leállítani, a beteg, illetve gyanús állattal érintkezett, közös helyen volt hasított körmű más állatokat megvizsgálásáig helyben tartani. Az állatorvosi vizsgálat és gyógykezelési útmutatás ingyenes.

A betegség elütőloival, illetve a mulasztókkal szemben példásan szigorú megterelést alkalmazok.

Olyan szerencsétlenül esett le a fáról, hogy törött lábat amputálni kellett

Nagyvárad. Tusinszki József sólyomkővári 22 éves földműves gyümölcszedés céljából a fára mászott, miközben a lába alatt lévő ág letört és a földre zuhant. Lábtöréssel szállították a nagyvárad közköri kórházba, ahol megállapították, hogy sérülése nem gyógyítható s így lábát amputálni kell.

A műtétet dr. Mester Endre sebészorvos végre is hajtotta.

Heresi Sándor köröskisjenői napszámos a Mezőszakadát melletti Göndör-tanyán eséplés közben súlyos sérülést szenvedett. Állapota súlyos, a kórházban ápolják.

Vesza Györgyné pocsaji földműves asszony a szénapadlason tojást keresett s közben leesett. Bortöréssel szállították a nagyvárad állami kórházba. Állapota súlyos.

Kavaházaiban a

MAGYAR LAPOK

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó egy hátószoba berendezés. Komáromi-u. 30. 550

Jó állapotban levő nagyobb méretű tűzmentes pénzszerkeztet keresünk megvételre. Futura, Kossuth-u. 3. 566

Teljesen új barna-drapp, csíkos szalag-ridikül eladó. Cím a kiadóban.

Zongorát ecélszerkezettel, rövid kereszthurost, megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 69

Női-biciklit megvételre keresek. Cím a kiadóba kérek.

Konyhai mérleg megvételre keresek. Ajánlatot ár megjelöléssel a kiadóba kérek. 67

Jóhangú cimbalom olcsón eladó. Cím a kiadóban. 63

Faj angora-nyulak eladók. Össi-telep Bajnok-utca 27. 51

Állást nyee

Perfekt gyors- és gépirónót, aki jól számol is, azonnalra keresek. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 542

LAPKIHORDÓT keresünk Erzsébetliget környékére, gyakorlottak előnyben. Jelenkezés a Magyar Lapok kiadóhivatalában. 547

Fiatl járvaló fűszeres segédet eladó. Jere keresek. Jóó, Csáky-utca 24.

Keresek jó bizonyítvánnyal főzni tudó mindenest. Fizetési igény megjelölendő. Dr. Sándor Mihály körorvos, Rév. 572

7 éves fiam mellé nevelőt vagy nevelőnőt keresek. Németül tudó előnyben. Bujanovics Rudolf Erőmihályfalva. 570

Cipészsegédet, jó munkást felvezek. Ezerévi Emléktér 56. 567

Állás: kezes

Négy gimnáziumot végzett, kevés irodai gyakorlattal, urileány állást keres. Megkeresést a kiadóba kérek. 71

Hülönfélék

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Főtéren levő élelmiszerüzlet elköltözés miatt átadó. Cím a kiadóban. 568

Ingatlan

Eladó több beköltözhető magánház, bérház és üzletház, telkek, szőlők, Patayné, Szigligeti-u. 12. 493

Lakás

Keresek 2 szobás, konyhas lakást a nagyállomás közelében. Címeket a kiadóba kérek. Ugyenököt díjazok. 66

Két vagy három szobás butorozott esetleg fő vagy albérleti lakást keresek azonnalra. Kötségeket megterítik. Cím Tulipán illatszertár, Bémer-tér 3. 571

Elveszett

Elveszett egy mellű 9 piros korál kövel Péter-utcából Szarvaszky. Fő és az új műtőn a metőbe menet. A megtaláló értékben felül jutalmat kap Péter-u. 22. 569

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelőszerkesztő Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda R. T. körforgonepen Nagyvárad Sztlagyi Dezső-utca 5. szám.